

Criminelen bellen niet meer, ze Skypen, Facebooken en WhatsAppen

Criminelen bellen al lang niet meer met een gewone telefoon. Om hun zaakjes te regelen, gebruiken ze Facebook, WhatsApp of Skype. Communicatiemiddelen waar het gerecht niet zomaar aan kan. "Wij zijn de NSA niet", zegt onderzoeksrechter Philippe Van Linthout.

KIRSTEN MERTES

Doorgewinterde criminelen weten al langer dat ze niet via de telefoon met elkaar moeten communiceren. Je zou wel een idioot zijn, het gerecht kan wel eens meeluisteren. Alleen dealers doen het nog, en dan enkel in de lagere echelons. "Bij de kleinere, lokale drugsdealers zit het hele klantenbestand in hun telefoon. Die simkaarten zijn geld waard", zegt Mechels onderzoeksrechter Philippe Van Linthout, voorzitter van de Vereniging voor Onderzoekersrechters. "Eens je wat hoger in de organisatie kijkt, zie je dat ze meer beveiligde middelen gebruiken."

Scrabble

Onder meer apps als Viber, WhatsApp, Facebook, Telegram, Dropbox of Skype zijn populair. Terroristen chatten dan weer via Wordfeud, een online versie van Scrabble. Of via games als 'World of Warcraft'. Wanneer de politie

aan de telecomoperator vraagt om dergelijke communicatie te onderscheppen, krijgt ze veelal een gecodeerde boodschap terug. Als ze die al krijgt.

Want daar knelt het schoentje. "Mensen denken dat wij alles kunnen afluisteren, maar dat is niet zo. Wij zijn de NSA of de CIA niet", zegt Van Linthout. "Al die nieuwe communicatiediensten opereren vanuit het buitenland. Een dienst zoals Skype of WhatsApp, die ergens in het ijl hangt, daar moeten wij vriendelijk aan vragen of we mogen meeluisteren. Dan zeggen zij: 'Dat gaat niet. Wij zitten in het buitenland, de Belgische regels gelden niet voor ons.'" Op papier kan een onderzoeksrechter nochtans dwingen iemand af te luisteren, maar in de praktijk werkt dat al lang niet meer.

Lastige klant

Het ene bedrijf werkt al wat beter mee dan het andere. Zo staat Skype bekend als een lastige klant. Het bedrijf moet zich binnenkort in Mechelen voor de rechter verantwoorden omdat het in 2012 weigerde het gerecht toegang te verlenen tot de gesprekken tussen twee Belgische verdachten in het Armeense criminele milieu, die vanuit ons land de levering bespraken van gestolen of verboden goederen. Volgens het bedrijf was het technisch onmogelijk om toegang te geven tot de gesprekken.

Dat krijgen politie en gerecht vaak te horen. "Het is je reinste onzin", vindt Van Linthout. "Ze maken ons wat wijs. Ze spelen een spel." Terwijl een goede samenwerking in heel wat zaken nochtans cruciaal kan zijn. Zo kwam het gerecht recent de gesprekken tussen twee pedofielen op het spoor. Op een online forum bespraken ze hoe ze een meisje zouden ontvoeren aan de schoolpoort en haar zouden verkrachten. De operator kon - na

lang aandringen - enkel een IP-adres aanleveren, ééntje uit 2013. Maar vandaag, in 2015, valt niet meer te achterhalen wie er precies achter zat. Die data was al verdwenen.

"Steeds meer, bijna dagelijks, botsen we op een muur", aldus de onderzoeksrechter. "Terwijl we bezig zijn met groot banditisme, terrorisme, prostitutie of mensenhandel. Als er een vrouw vermist is, wil ik van Facebook weten met wie zij de laatste dagen contact heeft gehad. Vinden we haar dood terug, dan trekt het bedrijf zich terug. Er is immers geen levensgevaar meer. Terwijl die info ons naar de dader kan leiden."

Controle

"Het wereldwijde web is tegenwoordig eerder de 'World Wild West'", zegt Van Linthout. "Wie in België iets aanbiedt, moet aan bepaalde regels voldoen. Dat is zo voor wagens tot tandpasta toe. Alleen het internet is blijkbaar de enige plek waar geen enkele vorm van controle is."

Eén oplossing is de wetgeving zodanig aanpassen dat speurders zélf computers en telefoons kunnen hacken. "Zodat we alsnog live kunnen meeluisteren. Een andere oplossing, maar daar is de tijd misschien nog niet rijp voor, is het internet reguleren. De dienst blokkeren, als het bedrijf niet wil meewerken. Het is goed dat onze communicatie gecodeerd is, voor onze privacy. Maar de dag dat justitie aan de deur klopt, moeten de sloten wel opengaan."